Rok II Nr 6(23) Częstochowa, 7 lutego 1937 r. **Cena 10 groszy.**

NOWA POLSKA

TYGODNIK SPOŁECZNO-EKONOMICZNY

REDAKCJA I ADMINISTRACJA:
Częstochowa, ul. 7-miu Kamienic 29. Telefon 12-09.
Oddział w Warszawie: Krak. Przedmieście 66 Tel. 538-93.

Redakcja czynna w poniedziałki i w czwartki w godz. 15—18.
Administracja czynna codziennie w godz. 15—18.
Rękopisów niezastrzeżonych nie zwraca się.

Na martwym punkcie

Śledząc od kilku miesięcy komunikaty giełdowe z różnych stron świata, stwierdzające niewątpliwy koniec kryzysu i **powrót prosperity** niemal w całym świecie — można było sądzić, że i w Polsce znajdą się sposoby, by ruszyć śmiałym krokiem ofensywnym, by przepędzić ostatecznie tego wroga, jakim kryzys gospodarczy jest dla wszystkich dziedzin życia.

Nie bez słuszności można było przypuszczać, że z trybuny sejmowej popłyną na kraj jakieś odważne słowa, które wyrwą społeczeństwo z przygnębiającej apatii, że padną jakieś porywające hasła, któreby zwiastowały decydującą zmianę obecnej rzeczywiście ciężkiej rzeczywistości.

Niestety, ani ze strony Rządu, ani ze strony Sejmu nic takiego nie usłyszeliśmy.

Niektórzy posłowie poruszyli wprawdzie—nawet dość odważnie—kilka spraw, które nie będą bez znaczenia, ale w każdym razie tylko **sprawy drugorzędne.**
Poszczególni pp. ministrowie wypowiedzieli też swoje credo przy dyskusji nad budżetami ich ministerstw, ale nie było tam zapowiedzi jakiejś **zdecydowanej generalnej ofensywy gospodarczej**, któraby kraj mogła postawić w stosunkowo krótkim czasie na właściwym poziomie. Na poziomie równym przodującym w świecie narodom a nie tym, które są tylko pionkami na światowej szachownicy.

Zarówno z jednej jak z drugiej strony **stwierdzono** dobitnie szereg nowych niedomagań, szereg nowych błędów w różnych dziedzinach naszego życia państwowego i **nic ponad to.**

Nie szukano sposobów na radykalne **zlikwidowanie bezrobocia**, na zapewnienie elementarnej nauki milionowi dzieci — dla których brak szkół, na skuteczny rozwój w szybkim tempie motoryzacji.

Tak więc rozpoczęty rok ma być takim samym jak i rok ubiegły, ma tylko w pewnym nieznacznym stopniu przynieść poprawę — chyba że nowa organizacja, która ma być niebawem powołana do życia a która jakoby ma ogarnąć wszystkie sfery społeczeństwa polskiego, ożywi nie tylko życie polityczne, ale gospodarcze i społeczne.

Możliwości są znaczne i jeżeli istotnie dopuści się do głosu ludzi, którzy mają bezpośrednią styczność z życiem — znajdą się niewątpliwie sposoby na gruntowną zmianę na lepsze.

Dla przykładu weźmy chociaż by **dziedzinę** tej nieszczęsnej **motoryzacji.**

Od lat kilku mówi się o niej i pisze, stwierdza się jej stan z wielu względów wprost katastrofalny, a jednak wszystko co dla niej uczyniono, by stan jej polepszyć — to **tylko półśrodki.**

Czy można myśleć o szybkiej popularyzacji samochodu w Polsce, jeżeli on w naszym ubogim kraju kosztuje ponad 5 tysięcy zł — czyli **4-letni zarobek** przeciętnego pracownika, k[redacted]niejszych krajach [redacted] około 2.500 zł,

Z pobytu dostojnych gości holenderskich w Polsce

Zdjęcie przedstawia ks. Julianę holenderską wraz z ks. małżonkiem Bernardem, podczas pobytu w Zakopanem. Prócz świty książęcej, widzimy górali w swych tradycyjnych strojach ludowych.

odpowiadające 4—5-io miesięcznemu zarobkowi robotnika tamtejszego.

Ażeby motoryzację w Polsce ruszyć skutecznie z miejsca, można by np. zakupić kilkadziesiąt tysięcy popularnych wozów osobowych i ciężarowych na długoletni kredyt — zupełnie możliwy w dzisiejszych warunkach — na rynku amerykańskim, czy europejskim i sprzedać te wozy z nie wielkim zyskiem na 2-letnie np. spłaty.

Te kilkadziesiąt tysięcy wozów, chociaż teoretycznie zapełnią chwilowo rynek, spowodują, że po roku czy dwóch zapotrzebowanie na samochód wzmoże się powszechnie.

Przykład jest najbardziej zaraźliwy.

Jeżeli p. X widzi, że p. Y jeździ autem, dążył będzie i on do tego, żeby nim jeździć.

Pouczający przykład daje nam radio: pierwsze sto tysięcy abonentów przybywało **w przeciągu kilku lat** — a 6-te i 7-e sto tysięcy w przeciągu **kilku tygodni.**

To samo miało miejsce i z samochodami gdzie indziej.

Znamienne np. doświadczenie jest Forda w tej dziedzinie.

Kiedy zapytano go na początku jego działalności, dla kogo buduje swoje samochody, gdy w kraju nie ma dla nich dróg — odrzekł on: „Jeżeli [redacted]dą nogi — znajdą się i d[redacted]

I istotnie, [redacted]rę jak przybywało posiadaczy samochodów — przybywało też i zwolenników do budowy dróg i środków na ich budowę.

I o to, co widzimy?

Kraj Forda ma je dzisiaj najlepsze, a każdy co czwarty obywatel jeździ „maszyną".

To samo przeobrażenie nastąpiło — acz później — i w wielu innych krajach.

Najwyższy czas, żeby obecnie nastąpiło to i w Polsce. — Nastąpić może, ale trzeba się zdobyć na śmielszy krok.

Niezależnie od takiej czy podobnej koncepcji, trzeba też uprzystępnić i formalności ewidencyjne przy t. zw. rejestracji samochodu.

Nie do pomyślenia jest dokonywanie tej rejestracji tylko w urzędach wojewódzkich.

Taka rejestracja odbywać się musi conajmniej w każdym mieście powiatowym.

Muszą się też znaleźć sposoby na obniżenie cen benzyny!

Jest rzeczą w najwyższym stopniu nie zrozumiałą, dlaczego jest ona w Polsce **kilkakrotnie** droższa, niż gdzie indziej, pomimo że mamy własne źródła i rafinerie.

Trudno omówić w krótkim artykule prasowym wszystkie możliwości w tym względzie.

Jedno wszakże trzeba podkreślić: dotychczasowe półśrodki mające zrealizować w Polsce motoryzację są **niedostateczne,** tym bardziej nie poprawi jej powołany do życia nowy organ policji ruchu!

Nie można też rozkładać motoryzacji na lat kilkanaście lub kilkadziesiąt, bo w takich warunkach, nie mówiąc już o innych względach, te drogi które się robi obecnie, niszczone będą nadal końskimi podkowami i musielibyśmy czekać kto wie jak długo, ażeby osiągnąć jednocześnie i dobre drogi i dużą liczbę pojazdów mechanicznych, wyprodukowanych przez jedną czy dwie uprzywilejowane fabryki.

Ażeby nie stać na martwym punkcie, trzeba umieć poświęcić pewne formy, normy i przyzwyczajenia na ołtarzu dobra powszechnego i podporządkować mu rzeczy mniejszego znaczenia dla spraw pierwszorzędnej doniosłości.

Dlaczego aż tak wielkie dysproporcje
w cenach i płacach Monopoli Państwowych

Na posiedzeniu komisji budżetowej która zajmowała się monopolami państwowymi, referent pos. Hutten-Czapski omawiał budżet Monopolu Solnego, którego wpływy preliminowane są na 44 milionów zł, czyli o 2 miliony więcej niż w poprzednim budżecie. **Eksport** soli ma wynieść **19.000 ton,** w tym 8 000 ton soli kamiennej białej bielonej **po 10 zł. za tonnę loco, gdy taka sama sól sprzedawana jest w kraju,** co prawda z dodaniem opakowania i przewozu, **w cenie 320 zł. za tonnę, czyli 32 razy drożej.**

Wpływy z Monopolu Tytoniowego mają wynieść 324.530 000 zł czyli o 22,375 000 zł więcej niż w preliminarzu obecnym. Zwiększenie wpłaty tłumaczy się wzrostem sprzedaży wyrobów tytoniowych, który za 8 miesięcy bieżącego roku budżetowego wyniósł ponad 3 miliony zł więcej, niż w takim samym okresie roku ubiegłego. Przeciętne spożycie roczne na głowę w całej Polsce wynosi 538 gramów. Wpływ ze sprzedaży wyrobów tytoniowych preliminuje się w kwocie 485 milionów, czyli o 15,400.000 więcej niż w roku bieżącym.

Przerosty emerytalne

Pos. Hutten-Czapski wskazuje w dalszym ciągu swego sprawozdania, że koniecznym byłoby zwiększenie zatrudnienia w Monopolach ludzi młodych. Istniejące tam przerosty pod względem emerytur, wybujałości płac i świadczeń powinny być ukrócone. Należy udostępnić pracę siłom młodym, których wymagania mimo wykształcenia są często niższe, niż robotników niekwalifikowanych. **Według autorytatywnych obliczeń wartość urządzeń monopolowych już dziś nie wystarczyłaby, przy normalnym oprocentowaniu dla obsługi emerytur. Fundusz Emerytalny musi być jak najszybciej wydzielony, w przeciwnym bowiem razie wobec stałego wzrostu emerytów coraz większa część dochodów z Monopoli będzie pochłaniana przez emeryturę.**

Przechodząc do omówienia płac pracowników fizycznych w monopolach, w szczególności w Tytoniowym i Spirytusowym, stwierdza, że płace te są w porównaniu do przeciętnych płac w Polsce nieproporcjonalnie wysokie. **I tak np portier Monopolu Tytoniowego przy 10 latach służby zarabia 439 zł miesięcznie, dozorca przy 9 latach służby — 372 zł, ślusarz przy 11 latach służby — 546 zł, gdy cały szereg urzędników z wyższym wykształceniem zarabia po 264 zł.**

Sabotaż

Następnie przemawiał dyrektor departamentu p. Węgrzynowski, który oświadczył m in., że **Ministerstwo Skarbu w ostatnich latach wielokrotnie występowało do spółki dzierżawnej Monopolu Zapałczanego z dążeniem obniżenia ceny zapałek, wyraziło nawet gotowość przyjęcia części obniżki przez Skarb, ale rozmowy spełzły na niczym. Nie zgodziła się również Spółka na obniżenie opłat od zapalniczek do jednego lub dwu złotych od sztuki.** Ministerstwo nie zrażone jednak dotychczasowym niepowodzeniem pertraktacji, ma zamiar podjąć je znowu.

Po krótkiej dyskusji, budżety Monopoli uchwalono, następne posiedzenie komisji budżetowej odbyło się w środę, dnia 3 lutego.

Reprezentacja Cejlonu
pierwszy raz w Polsce.

Po raz pierwszy w polskiej wystawie weźmie udział Cejlon. Dwie najpoważniejsze branże eksportu cejlońskiego stanowią guma i herbata. Oprócz tego jednakże jest cały szereg innych produktów w Polsce mało znanych, których Cejlon dostarcza, czy to w postaci koncentrantów niektórych rud, czy niektórych rzadkich roślin leczniczych, fornierów twardych drzew i innych. Przyjazd na Targi Poznańskie z Cejlonu przedstawicielstwa świata handlowego, który jest już zapewniony, umożliwi naszym eksporterom nawiązanie cennych kontaktów z tym interesującym i chłonnym rynkiem. Jest to b. bogata kolonia angielska i poważny rynek na gotowe wyroby przemysłu polskiego,

Sukcesy Hitlera w pierwszej czterolatce.

W dniu 30 stycznia br. minęło cztery lata odkąd ster rządów w Niemczech objął w swe ręce Adolf Hitler.

Z racji tej odbyły się w całej Rzeszy Niemiec olbrzymie manifestacje polityczne na cześć Führera a w czasie uroczystego posiedzenia Reichstagu w Berlinie kanclerz Hitler wygłosił dwugodzinną mowę, w której przedstawił rezultat rządów narodowych - socjalistów i wielkie przeobrażenia w strukturze państwa niemieckiego, jakie dokonały się w okresie tych paru lat na skutek jego rządów.

W związku z tym należy sięgnąć pamięcią do chwili, kiedy Hitler objął władzę kanclerza w Niemczech i przystąpił energicznie do organizowania narodu niemieckiego i likwidacji wpływów żydowskich, których w krótkim czasie, szybko i radykalnie wyrzucił poza nawias życia państwowego i narodowego Niemiec.

W ten sam właściwy sobie sposób postąpił on z wrogo usposobionymi komunistami, socjalistami i tymi ugrupowaniami politycznymi, które stały w opozycji do narodowego socjalizmu.

Był to pierwszy etap jego działalności, jako kanclerza Rzeszy, mającej na celu oczyszczenie niezdrowej atmosfery, nasąkniętej gangreną komunizmu i wpływów żydowskich.

Po dokonaniu tego pierwszego zadania, zabiera się do odbudowy życia gospodarczego państwa i uniezależnienia się od państw obcych, nie tylko pod względem politycznym ale i gospodarczym.

Od tej pory z dniem każdym odbywa się wyścig ekonomiczny i militarny Rzeszy, a wraz z nim nieodłącznie wzrasta dążność do postawienia Niemiec na tym poziomie, na jakim znajdowały się one w okresie przedwojennym, t. j. w roku 1914.

Równocześnie z tym wypowiadają Niemcy paragraf za paragrafem Traktatu Wersalskiego, który ograniczał ich jawne zbrojenia się, zakrojone na wielką skalę a wreszcie widocznym rezultatem tych wytężonych usiłowań i wyrazem poczucia swej siły wewnętrznej jest ostentacyjne opuszczenie Ligi Narodów, świadczące o zupełnym uniezależnieniu się od Francji i Anglii, które podyktowały im warunki pokoju Wersalskiego.

W międzyczasie przeprowadza Hitler szereg udałych plebiscytów, które przywróciły Niemcom bezpośredni wpływ na terytorium Rzeszy i dały świadectwo Europie, że cały naród jednomyślnie opowiedział się za jego rządami i że pod jego przewodnictwem w bardzo krótkim czasie może dojść do dawnej świetności i takiego znaczenia, jakie posiadał przed wybuchem Wielkiej Wojny.

Ostatnim zaś niezmiernie doniosłym w swych skutkach wydarzeniem jest zawarcie porozumienia niemiecko - japońskiego, które poza korzyściami natury gospodarczej, przynieść może w przyszłości wielkie zdobycze terytorialne dla Rzeszy, bo jak wiadomo — stało się ono wspólnym ostrzem Japonii i Niemiec skierowanym przeciwko czerwonemu imperium Rosji Sowieckiej, która obecnie jest główną bazą operacyjną komunizmu i żydostwa, dążącego do zniszczenia ustroju faszystowskiego w Europie.

Tak więc wyniki rządów kanclerza Adolfa Hitlera w okresie pierwszej czterolatki świadczą niezbicie o imperialistycznych zapędach dzisiejszych Niemiec, gdzie hasło „armaty zamiast masła" zyskało sobie w całym narodzie prawo obywatelstwa i jest powszechnie przez wszystkich realizowane.

Z tych też względów rzeczą niezmiernie ważną dla nas jest, abyśmy zwrócili baczniejszą uwagę na naszego sąsiada z Zachodu i na to, co się tam w ostatnich czasach dokonuje, albowiem nie mamy z nikąd żadnej gwarancji, że te ogromne siły, jakie się obecnie tam gromadzą, nie zostaną kiedyś obrócone na nas samych, tym bardziej, że Niemcy do tej pory nie wyzbyli się swych niczym nieuzazadnionych pretensji do naszego Śląska i Pomorza, lecz przeciwnie ożywieni są odwieczna zaborczą zasadą „Drang nach Osten" — parcia na wschód, którego ofiarą, w pierwszym rzędzie, staćby się mogła Polska.

Ziemia polska przechodzi do rąk Ukraińców

P. Ostafin na komisji budżetowej Min. Rolnictwa omawiał parcelację w Małopolsce Wschodniej, której skutki przedstawiają się fatalnie dla Polaków.

„We własnym państwie, na terenie, gdzie mamy tak duży odsetek ludności polskiej, w czasie od r. 1919 do 1934 drogą dobrowolnej parcelacji przeszło 220.000 ha ziemi do ludności ukraińskiej. Element ukraiński tam wziął inicjatywę w swoje ręce na odcinku gospodarczym. Spółdzielczość polska w województwie stanisławowskim w roku 1934 miała 7.5 miliona zł obrotu, a spółdzielczość ukraińska — 32 miliony zł.

W miastach tracimy z dnia na dzień objekty hipoteczne na rzecz Ukraińców. Stan posiadania ziemi wynosi na 1 000 Polaków — 38 ha, na 1 000 Ukraińców — 69 ha.

Z parcelacji przeważnie dobrowolnej przeszło 73 proc ziemi polskiej w ręce ukraińskie, a z gospodarstw folwarcznych ukraińskich ani jeden ha nie dostał się w ręce polskie.

We własności duchownej ściśle jest przestrzegane, ażeby ziemia nie dostała się z rąk grecko-katolickich do rzymsko katolickich.

Około 80 proc. ziemi polskiej w tych latach przeszło do rąk Ukraińców".

Ci zawsze znajdą sposoby
omijania ustaw i przepisów

Dowiadujemy się o wykryciu wielkiej międzynarodowej afery przemytu walut, której ofiarą padła prawdopodobnie i Polska. Dobrze zorganizowana szajka żydowskich spekulantów wymyśliła system omijania ograniczeń dewizowych, który z powodzeniem stosowała przez długi czas.

Aferzyści zorganizowali we Francji fabrykę fałszywych banknotów dolarowych. Banknotów tych wcale nie puszczano w obieg. Służyły one jedynie do demonstrowania władzom granicznym w krajach, stosujących ograniczenie dewizowe.

Jak wiadomo, kraje te zezwalają na wywóz walut tym osobom, które przywiozły je po wprowadzeniu ograniczeń dewizowych. Szmuglerzy okazywali na granicy fałszywe banknoty i uzyskiwali dzięki temu potwierdzenie przywozu walut. Po przybyciu do kraju fałszywe banknoty niszczono i wywożono na ich miejsce prawdziwe, posługując się uzyskanymi dzięki fałszywym dolarom zaświadczeniami przywozu walut.

O innym kawale żydowskich spekulantów głośno jest w Warszawie. Mówi się mianowicie, że znana firma żydowska wywoziła przez Gdynię mielone łupiny ziarn kakaowych, będące bezwartościowym odpadkiem. Przy wywozie łupiny te deklarowano jako kakao i na tej podstawie uzyskiwano zezwolenia na przywóz ziarn kakaowych, które normalnie trudno je otrzymać. Wywiezione łupiny topiono w morzu.

Przykłady te dowodzą, jak niebezpieczne jest popieranie żydów w handlu zagranicznym.

Anglicy rozpoczęli walkę
z niemoralnymi piosenkami

Młodzież angielska powołała do życia organizację, której celem jest rozpoczęcie zdecydowanej walki z niemoralnymi tekstami piosenek w kabaretach, teatrzykach oraz w innych lokalach nocnych śpiewanych. Młodzież natychmiast przystąpiła do akcji. Prawie każdej nocy miały miejsce burzliwe sceny, które z reguły prowadziły do przerwania przedstawień, a nawet do zamknięcia lokali. Znajdujący się na widowni młodzi ludzie każdego śpiewaka, który śpiewał niemoralne piosenki, wyrzucali z estrady.

Akcja ta dała już rezultaty. Władze zwróciły się do przedsiębiorców, prowadzących lokale nocne, aby wykonawcy pieśni trzymali się ściśle zasad przyzwoitości. Śpiewacy, którzy nie poddadzą sie temu zarządzeniu, będą wykluczeni z grona aktorów. Coś podobnego przydało by się też i w naszych teatrzykach rewiowych.

EWAKUACJA MADRYTU

Rząd madrycki zdecydował ewakuację kobiet, starców i dzieci z Madrytu. Zdjęcie przedstawia moment załatwiania formalności przez jedną z rodzin madryckich przed ewakuacją.

Otwierają się nowe możliwości pracy
dla absolwentów szkół handlowych

Powstała obecnie możliwość zwiększenia zatrudnienia młodych sił w handlu. Stało się to dzięki rozporządzeniu ministra skarbu, obowiązującym od 1 stycznia br.

Postanawia ono, że przedsiębiorstwa handlowe III i IV kategorii podatkowej będą mogły zatrudniać bez obowiązku wykupna wyższej kategorii świadectwa przemysłowego — absolwentów szkół handlowych wszelkich typów i stopni. Przez dwa lata od daty ukończenia szkoły traktowani oni będą przez przepisy skarbowe, jako praktykanci.

Ażeby jednak w niczym nie ograniczać absolwentów, ani w zakresie wynagrodzenia, ani w zakresie pracy, rozporządzenie wyraźnie postanawia, że ulga ta stosuje się przy zatrudnianiu tychże absolwentów „bez względu na rodzaj i wysokość pobieranego wynagrodzenia, oraz rodzaj pełnionej funkcji".

Jak stwierdzają koła dobrze poinformowane, tak szerokie postawienie sprawy umożliwi kupcom przyznawanie zatrudnionym przez siebie absolwentom szkół handlowych pełnego wynagrodzenia, odpowiadającego istotnej wartości ich pracy, oraz powierzanie im już to funkcji pomocniczych, już to ewentualnie po kilku miesiącach praktyki samodzielnych funkcji subiekta, księgowego, kasjera itd.

Samorząd gospodarczy nawołuje kupiectwo, aby we własnym zakresie wykorzystało tę ulgę przez angażowanie absolwentów szkół handlowych.

Jak dzieci paryskie pomagają
uboższym rówieśnikom

W Paryżu jedna z działaczek społecznych założyła biuro pomocy społecznej „Dzieci dzieciom".

Do biura zapisują się z jednej strony dzieci ubogie, które potrzebują pomocy, z drugiej strony dzieci zamożnych rodziców, które ofiarowują im swą pomoc.

Dzieci zamożne piszą do sekretarki Stowarzyszenia: „Chciałbym zostać opiekunem chłopczyka (dziewczynki) w moim wieku. Będę mu posyłać moje ubranka i słodycze, kiedy będę mógł za pośrednictwem biura". Dodaje się adres, wiek, wagę, wymiary pantofelków itp., by rzeczy małego ofiarodawcy dobrze pasowały na obdarowanego.

Dzieci okazują podobno bardzo wiele zapału do tej akcji, ze wszechmiar celowej i pożytecznej, gdyż dzieci ubogie obdarowywane są dokładnie tym, czego im potrzeba (wymiary), pomoc jest sympatyczna, a dzieci zamożnych rodzin wciągają się do akcji społecznej i uczą miłości bliźniego.

Paragraf Aryjski wprowadzają asystenci lwowscy

Na walnym zgromadzeniu Związku Asystentów wyższych uczelni lwowskich przeprowadzono zmianę statutu przez wprowadzenie t. zw. paragrafu aryjskiego, który postanawia, że **członkami Stowarzyszenia nie mogą być żydzi, ani osoby pochodzenia żydowskiego**. W związku z tą uchwałą kilkunastu asystentów żydów zostanie skreślonych z listy członków związku.

Straszliwa klęska
żywiołowa w Ameryce
Powódź rozszerza się

Memphis. — Wojska związkowe strzegą z narażeniem życia wałów Mississipi, której wezbrane wody posuwają się z przerażającą szybkością od Cairo aż do zatoki meksykańskiej. Fala powodzi zagraża milionowej ludności, mieszkającej w dolinie rzeki. Obszar zagrożony wynosi około 1.500 mil kw., położonych w najbardziej urodzajnych częściach stanów: Missuri, Arkansas, Tennessee i Mississipi. W stanie Arkansas ewakuowano dotychczas 88.000 mieszkańców. Poziom Mississipi osiągnął rekordowy stan 16 m ponad normalny poziom wód.

W Memphis zanotowano poziom wody o 30 cm wyższy, aniżeli podczas słynnej powodzi w roku 1913, kiedy Ohio wystąpiwszy z brzegów, zniosła wały.

Nowy Jork. — Z Cairo donoszą, iż wezbrane wody Mississipi stale się podnoszą. Zaledwie 15 cm oddziela ich poziom od wierzchołka drewnianych barykad, wzmocnionych workami piasku, które wzniesiono na szczycie biegnących wzdłuż rzeki tam. Kierujący akcją ratunkową uważają, iż sytuacja jest bardzo poważna

Wyrok
w procesie moskiewskim

Drugi sensacyjny proces tzw. „równoległego centrum" trockistowskiego, w którym głównymi oskarżonymi byli dawni bolszewicy z Radkiem, Sokolnikowem i Piatakowem na czele, zakończył się wyrokiem skazującym Radka na 10 a Sokolnikowa na 8 lat ciężkiego więzienia, pozostałych 13 skazano na karę śmierci, którą natychmiast wykonano.

We Francji: Ustawa o organizacji obrony. W Niemczech: 150 eskadr samolotów.

Paryż. — Komisja wojskowa izby deputowanych przyjęła w pierwszym czytaniu dwa pierwsze rozdziały sprawozdania o organizacji narodu w czasie wojny.

W przyszłym tygodniu komisja przystąpi do kwestii jednolitego dowództwa. Zamierza ono zalecić centralizację całej obrony narodowej w prezydium Rady Min.

LONDYN. — W dyskusji nad sprawą obrony powietrznej zabrał głos Churchill, zaznaczając, iż **W Brytania będzie miała w rzeczywistości na dzień 31-go marca tylko 78 pełnych eskadr, zamiast spodziewanych 124, podczas gdy Niemcy posiadają obecnie 150 eskadr po 12 aparatów każda.**

Spis metali w Niemczech

Premier Goering wydał dekret w sprawie obowiązku zgłaszania zapasów srebra i innych metali. W myśl dekretu do dnia 15 lutego należy zameldować władzom, a na ich żądanie sprzedać, po ustalonej taryfie posiadane srebro (powyżej 3 kg), nikiel i cynę (powyżej 20 kg), miedź, ołów i cynk (powyżej 100 kg), oraz platynę w jakiej kolwiek bądź ilości.

SZKOŁA ŻYCIA

Przeczytaj te myśli uważnie!

Żydostwo to letnia i zimowa szarańcza naszego kraju, która zaraża powietrze zgnilizną, roznosi próżniaczego ducha swych ojców. Wśród pracowitego ludu utrzymać się nie może i tam tylko się gnieździ i mnoży, gdzie próżniactwo ma ochronę.

ST. STASZIC
(„Przestrogi dla Polski", 1770)

* * *

Gdzie cel niewyraźny, tam droga błędna.

* * *

Obowiązkiem jest poświęcenie części siebie samego na rzecz ogółu.

* * *

Choć trudno — ale iść naprzód, choć nisko — ale patrzeć wysoko, choć ciasno — ale umysł i serce rozszerzać

* * *

Szczęście zwykło uśmiechać się do tych, którzy są dość silni, aby je zdobywać.

* * *

Każdy nierozważny krok postawiony na drodze życia, paraliżuje jego dążności i zamiary.

* * *

Własne cierpienia uczą, że nikomu nie trzeba robić przykrości.

ELIZA ORZESZKOWA

* * *

Każda dusza musi być czymśkolwiek poruszana: jeżeli nią nie ruszają wielkie rzeczy — to się będzie ruszać w niskościach i podłości.

ADAM MICKIEWICZ.

CEL SAMOKSZTAŁCENIA

Kto kształcenie uważa tylko za środek przyczyniający się do wzrostu materialnego powodzenia lub przysporzenia przyjemności, ten przypisuje mu bardzo jednostronne i podrzędne zadanie.

Kształcenie się ma cel wyższy od podania pomocy w zbieraniu majątków lub przyjemności.

Jest to bardzo zaszczytnie nad podniesieniem swego materialnego stanowiska pracować, lecz praca ta nie powinna się odbywać kosztem moralnego rozwoju człowieka.

Robić duszę jedynie sługą ciała — znaczy to ją poniżać, a odnosić się ze skargami i płaczem nad naszym nędznym losem dlatego, żeśmy materialnego powodzenia nie doznali, które zresztą od okoliczności więcej niż od wykształcenia zależało, oznacza niską albo pesymizmem zaprawioną duszę.

Na takie utyskiwania lepiej odpowiedzieć nie można, jak następnymi słowy angielskiego poety Roberta Suthey, które napisał przyjacielowi żądającemu od niego rady: „Chciałbym ci chętnie poradzić — pisał — gdybym się mógł przekonać, że to będzie użytecznym, lecz **tym niepodobna dopomóc, którzy chcą cierpieć.**

Dobry człowiek i rozumny może niekiedy być oburzonym na świat i żal czuć do niego, lecz bądź pewnym, że nikt nigdy nie był niezadowolonym ze świata, jeżeli istotnie sam temu nie był winnym.

Gdy człowiek ma wychowanie, zdrowie oczy, ręce i czas — a bez planu i celu żyje, dzieje się to chyba wtenczas, gdy Bóg wszystkie te dary dał człowiekowi, **który ich nie był godnym".**

ORZEŹWIAJĄCA KĄPIEL

Zdjęcie przedstawia 65-letniego starca Michała Jankowskiego, woźnego Komendy Powiatowej P.P. w Lidzie, zażywającego orzeźwiającej kąpieli w rzece Lidzie w dniu 26 stycznia br. przy temperaturze —22 st. C. Istotnie niebywały hart fizyczny, utrwalony wieloletnią systematyczną zaprawą bez względu na porę roku.

Nie tylko szkoła

lecz i życie nas uczy

Jakkolwiek czytanie dobrych książek jest nader kształcącym środkiem, przecież dla tych względów nie należy spuszczać z uwagi daleko ważniejszej drogi kształcenia się, jaką nam przedstawia **życie samo**, względem którego książki najlepsze nawet, zajmują podrzędne stanowisko i tylko w związku z nim praktycznie użyteczne być mogą.

Ludzie rozsądni, dzielni, wzniosłego ducha, istnieli o wiele wcześniej, niż czytanie rozpowszechnionym się stało.

Magna Charta, podstawa swobód konstytucyjnych angielskich, była dziełem ludzi, którzy po większej części swego nazwiska podpisać nie umieli i akt ten zamiast podpisu, krzyżami popodznaczać musieli.

Nie byli oni w prawdzie, w stanie odcyfrować zgłoskami pisma, za pomocą którego zasadnicze prawo narodu na papierze zapisanym zostało, lecz mieli żywe pojęcie rzeczy samej i walczyli za nią z niepokonaną odwagą.

Jednostronne czytanie i uczenie się oddala człowieka od życia.

Mędrzec książkowy zasklepiony w swoich szpargałach mało się troszczy o to, co się dzieje w kraju.

Dowodem Archimedes, największy matematyk starożytności, którego żołnierz rzymski zabił w 212 r. przed Chr. rysującego na piasku figury geometryczne.

Zagłębiony w swojej nauce, nie wiedział nawet, że nieprzyjaciele zdobywają jego rodzinne miasto Syrakuzy.

Ileż razy w biografiach tego męża, czytać nam się zdarzyło uwielbienie dla jego wyłącznego oddania się nauce, które o wszystkim co go otaczało, kazało mu nieraz zapominać.

Dziś, kiedy coraz lepiej rozumieć zaczynamy, że **nic nie uwalnia człowieka od ogólno-ludzkich i narodowych obowiązków**, to większość czytelników zgodzi się z nami, że Archimedes śmiercią swą dowiódł, iż był wielkim miłośnikiem nauki lecz niekoniecznie dobrym obywatelem.

Podobny zarzut po wielekroć w różnych czasach słusznie robiono uczonym.

Seume w bolesnym usunięciu piętnował uczonych niemieckich z czasów, w których potęga Napoleona żelazną ręką przygniatała Niemcy, pełnym goryczy wykrzyknikiem: „Najnieczulszymi na cześć i wstyd narodowy bałwanami — są niemieccy uczeni; przekonywam się o tym codzień bardziej."

Czym jest książkowa nauka w stosunku do żywotnej mądrości, pięknie i wzniośle mówi Lessing, mąż, który był uczonym w całym tego słowa znaczeniu: „Nie jestem uczonym, nie miałem nigdy zamiaru zostać uczonym, nie chciałbym być uczonym, gdybym nim nawet we śnie mógł być. **Jedynym celem** drobnych moich usiłowań było dojść do tego, żebym w razie potrzeby uczonej **książki użyć umiał.** Z książek wydobyte bogactwo cudzych myśli nazywa się uczonością. **Własne doświadczenie jest mądrością.** Najmniejszy zasób tej ostatniej, więcej znaczy od bogactw tamtej".

Kronika Częstochowska

Uroczysty obchód Imienin Pana Prezydenta R. P.

Z okazji przypadających w dn. 1 lutego Imienin Pana Prezydenta prof. I. Mościckiego odprawione zostały w bazylice Jasnogórskiej i we wszystkich kościołach nabożeństwa z udziałem przedstawicieli władz, społeczeństwa i młodzieży szkolnej, zaś w godzinach wieczorowych odbyły się uroczyste akademie ku czci P. Prezydenta.

Z Opłatka w Stowarzyszeniu Młodzieży Chrześcijańsko-Społecznej.

W ub. sobotę b. r. w lokalu Z. S. D., który jest siedzibą Stow. Mł. Chrześć.-Społ., odbył się Opłatek członków i sympatyków tej organizacji.

Udział w uroczystości wzięło kilkadziesiąt osób stowarzyszonych z nowym Zarządem na czele.

Wśród obecnych byli: prezes Zarządu Okręg. Stowarzyszenia Młodz. Chrześć.-Społ. p. Fr. Galewicz i red. Cz. Nowicki, którzy m. innymi życzyli członkom rozwoju tej pożytecznej organizacji i owocnej pracy w duchu chrześcijańskim na polu towarzyskim, kulturalnym i społecznym.

Odczyty naukowe

Tow. Naucz. Szkół Średnich i Wyższych przystąpiło do zorganizowania szeregu odczytów, które mają być wygłoszone w najbliższym czasie pod nazwą „Powszechnych Wykładów Uniwersyteckich"

Już jeden taki odczyt wygłosił prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego dr Michał Siedlecki na temat „Gady olbrzymie i smoki latające".

Dodać należy, że tego rodzaju akcja oświatowa i kulturalna jest wysoce pożądana dla mieszkańców naszego miasta, z tym jednak zaznaczeniem, że wykłady te powinny omawiać wszelkie dziedziny i problemy naszego życia, nie ograniczając się tylko do ścisłych wiadomości naukowych.

Węgiel dla bezrobotnych. Miejski Obywatelski Komitet pomocy zimowej bezrobotnym otrzymał już z kopalni zawiadomienie, że w najbliższych dniach do Częstochowy przybędzie 400 ton węgla dla bezrobotnych. Całkowite zapotrzebowanie dla zaspokojenia potrzeb opałowych bezrobotnych wyraża się w cyfrze 460 tonn.

Ostatnie dni karnawału

Ubiegła niedziela w naszym mieście upłynęła beztrosko i pod znakiem zabaw i tańców karnawałowych. Bawili się wszyscy od młodzieży szkolnej aż do starszego społeczeństwa, którzy przy dźwiękach muzyki i w tanecznym wirze zapominali zupełnie o nużącej szarzyźnie dnia codziennego.

Takie wspaniałe bale odbyły się przede wszystkim w Stow. Kupc. Polsk., w Kasynie Policyjnym i Oficerskim, jak również urządzona staraniem Syndykatu Dziennikarzy reduta w salonach „Polonii".

Na ogół trzeba się jeszcze pocieszyć, że będziemy mieli sposobność zabawić się znowu w bieżącą niedzielę, która jest zarazem ostatnią niedzielą w tym karnawale i w tym celu Liga Morska i Kolonialna urządza wielki reprezentacyjny bal w salonach hotelu „Polonia", z którego dochód przeznaczony zostanie na cele tej organizacji.

Niebywałą sensacją, którą pierwszy raz Częstochowa oglądać będzie, stanie się widowisko w Ostatki p n. „Pożegnanie karnawału".

Jest to inowacja swego rodzaju na naszym terenie, którą organizuje grupa artystów i literatów zrzeszona przy „Czasopiśmie Literackim", a ma ona na celu zaprezentowanie wszystkim, ciekawych i oryginalnych strojów karnawałowych, w których ukażą się biorący udział w tej imprezie.

Zapowiada się ona bardzo interesująco, to też niewątpliwie każdy w tym dniu będzie podziwiał ten rozbawiony i roztańczony korowód postaci karnawałowych na ulicach miasta.

Choroby zakaźne i zgony w Częstochowie. W ub. tygodniu w mieście naszym zanotowano: 1 wypadek duru brzusznego, 3 płonicy, 2 błonicy, 1 zgon na gruźlicze zapalenie opon mózgowych, 5 pokąsań przez psy wściekłe i wreszcie 11 wypadków grypy.

W tym samym czasie zmarło ogółem 21 osób, w tym 12 chrześcijan i 9 żydów.

Według płci i wieku statystyka zgonów przedstawia się następująco: zmarło 11 osób płci żeńskiej i 10 płci męskiej. Z ogólnej liczby 21 zmarłych 6 przypada na dzieci do lat 6.

Odpowiedzi Redakcji

Na liczne zapytania naszych Sz. Czytelnikom komunikujemy niniejszym, że dalszy ciąg interesujących wiadomości o Spółdzielczym Banku Ludowym zamieścimy w następnym numerze.

Dokąd pójdziemy w niedzielę

M. TEATR KAMERALNY: „Ludzie na krze"

EDEN: „Janosik Hetman Zbójnicki".

LUNA: „Pani Minister tańczy"

STYLOWY: — „Walc cesarski"

Prawa pracownika do świadczeń Ubezpieczalni Sp.

Jeżeli pracownik umysłowy pracował u kilku pracodawców i przez żadnego z nich nie był zgłoszony do świadczeń Ubezp. Społ., a przy zaliczeniu czasu jego pracy u wszystkich pracodawców byłby nabył prawa do świadczeń, wówczas za szkodę, jaką pracownik taki poniósł wskutek utraty prawa do świadczeń, odpowiadają wszyscy ci pracodawcy solidarnie, każdy w stosunku do czasu przepracowanego u niego przez pracownika.

J. E. Ks. Biskup Dr. Antoni Szlagowski prof. honor. Uniw. Warszawskiego

JE. Ks. Biskup Dr. Szlagowski otrzymał dekret P. Prezydenta Rzeczypospolitej z nominacją na profesora honorowego Uniwersytetu Józefa Piłsudskiego.

Wobec tego, że tytuł profesora honorowego uprawnia do prowadzenia wykładów na uniwersytecie, jest możliwym, że Ks. Biskup Szlagowski poczynając od nowego roku akademickiego wygłosi cykl wykładów na wydziale teologicznym.

Nowe złoża miedzi w Górach Świętokrzyskich

W Górach Swiętokrzyskich odkryto nowe złoża miedzi. W związku z tym prowadzone są próbne wiercenia w celu ustalenia opłacalności produkcji odkrytej miedzi.

Targi w Polsce w 1937 r.

W ciągu roku bieżącego projektowane jest urządzenie następujących targów:

Targi międzynarodowe

Targi Poznańskie od 2 do 9 maja.
Targi Futrzarskie w Wilnie od 21 lipca do 4 sierpnia
Targi Wschodnie we Lwowie od 4 do 16 września.

Targi ogólnokrajowe

Targi Katowickie od 16 maja do 1 czerwca.
Targi Gdyńskie od 20 czerwca do 4 lipca

Targi lokalne

Jarmark Krakowski od 27 maja do 21 czerwca.
Jarmark Piński od 15 do 31 sierpnia.
Targi Wołyńskie od 12 do 26 września.
Targi Pałuckie w Żninie od 28 sierpnia do 5 września.

Targi specjalne

Targi na jęczmień browarny w Poznaniu od 20 do 22 września.
Jarmark nasienny w Warszawie od 26 do 28 listopada.

Wystawy specjalne

Wystawa kosmetyczno perfumeryjna w Warszawie od 10 do 25 kwietnia.
Pokaz sportowo - turystyczny w Katowicach od 20 do 30 czerwca.
Wystawa Przemysłowo - Rolnicza w Miechowie 4 lipca.
Wystawa Rzemieślnicza w Lublinie od 5 do 12 września.
Wystawa Ogrodnicza w Krakowie od 2 do 11 października.
Wystawa Rzemieślnicza w Katowicach od 15 września do 15 października.
Wystawa Przemysłowo - Rolnicza w Pleszewie od 12 do 19 wrzesnia.

Brak kwalifikacji moralnych pracownika powoduje wydalenie go z pracy.

Izba cywilna Sądu Najwyższego ogłosiła zasadnicze orzeczenie w sprawie zwalniania z posad z powodu ujawniania okoliczności, świadczących o braku kwalifikacji moralnych pracownika.

Zatajenie przez pracownika umysłowego przy zawieraniu umowy o pracę wydalenia z poprzedniej służby, stanowi przyczynę, upoważniającą pracodawcę do niezwłocznego rozwiązania umowy.

W tym wypadku zredukowanemu pracownikowi nie należy się trzymiesięczne odszkodowanie.

25 proc. urzędników choruje na grypę

Z niezwykłą siłą panuje w Holandii grypa. W wielu urzędach i przedsiębiorstwach przerwano pracę. Według statystyki w urzędach samorządowych choruje przeszło 25 proc. urzędników, tak samo i na poczcie. W innych latach notowano zaledwie 4 proc. chorych.

Rozłam w K.A.R.P. I tu nie chcą żydów

Jak podaje jedna z agencji informacyjnych również w organizacji adwokackiej, t. zw. KARP wynikły tarcia na tle ostatnich wydarzeń w palestrze.

Podczas obrad Koła Warszawskiego KARP-ia zgłoszono wniosek o votum nieufności dla zarządu, umotywowany niedojściem do skutku pertraktacji z narodowym zrzeszeniem adwokatów przy ostatnich wyborach do Warszawskiej Rady Adwokackiej. Odłam ten zgłasza również dezyderat wykluczenia z KARP-ia adwokatów - żydów. Wobec tego, iż wniosek ten nie zyskał większości, grupa wnioskodawców wystąpi najprawdopodobniej z KARP-ia.

Pływacki rekord polski

W Siemianowicach na ogólnych mistrzostwach pływackich Śląska, na krytym basenie Botlówna z EKS pobiła rekord Polski Jarkuliszówny na 200 m stylem klasycznym, osiągając 3:26 sek

Afera dewizowa w Krakowie.

Inspektorat Dewizowy na terenie Krakowa przeprowadził kilkanaście rewizji w kantorach dewizowych oraz u pokątnych bankierów, które doprowadziły do wykrycia afery dewizowej. M. in. przeprowadzono rewizję u Jakuba Halbersztata i Jakuba Bethana, gdzie wykryto obce waluty, papiery wartościowe i dowody, które stwierdziły działalność „bankierów", zakrojoną na szeroką skalę. Pobieżne obliczenia pozwoliły ustalić wysokość strat jakie poniósł Skarb Państwa, które wynoszą kilkaset tysięcy złotych.

Rzemieślnicy organizują się.

W Skarżysku-Kamiennej odbyło się walne zebranie członków Stow. Rzemieślniczo Przemysłowego w Skarżysku, na którym zebrani uchwalili zmienić nazwę Stowarzyszenią na Związek Rzemieślników Chrześcijan w Skarżysku-Kamiennej i przystąpić do Związku Stowarzyszeń Rzemieślników Chrześcijan R. P. w Warszawie.

Nadto przyjęto statut Kasy Bezprocentowego Kredytu dla Rzemiosła Chrześcijańskiego w Skarżysku Kamiennej, postanawiając podjąć akcję zmierzającą do zgromadzenia w Kasie tej jak największej ilości rzemieślników chrześcijan oraz zainteresowanie miejscowego społeczeństwa i działaczy społecznych powstającą Kasą

Szkoła narciarska na Kasprowym Wierchu

Szkoła narciarska na Kasprowym Wierchu dla zaawansowanych narciarzy cieszy się niesłabnącym zainteresowaniem. Uczestnicy korzystają z zakwaterowania tamtejszej stacji wysokogórskiej, kierownictwo spoczywa w rękach Bronisława Czecha oraz trenera austriackiego, p. Seppe Rehrl'a, który również trenuje czołową grupę naszych narciarzy zjazdowców.

Oszustwo czy sabotaż? Kruche nity fabryki „Torpedo".

Fitznerowska fabryka śrub i nitów otrzymała swego czasu zamówienie od dyrekcji robót tunelowych przy elektryfikacji kolejowego węzła warszawskiego na śruby o specjalnej wytrzymałości z bronzu manganowego. Pręty potrzebne na śruby zamówiła Fitznerowska Fabryka Srub w Metalowych Zakładach Hutniczych „Torpedo". Kiedy kierownictwo robót elektryfikacyjnych użyło wyprodukowanych śrub do spajania, okazało się, że są one dziwnie niewytrzymałe i pękają jedna za drugą.

Przeprowadzona analiza stwierdziła, że śruby zostały sporządzone z najgorszego rodzaju stopu i zamiast manganu zawierają znaczny procent miedzi Wobec powyższego kierownictwo robót przy elektryfikacji węzła warszawskiego poleciło wszystkie już wmurowane śruby wyjąć i zażądało zwrotu pieniędzy za te śruby, a także odszkodowanie za wmurowanie i wyjmowanie śrub.

Fitznerowska fabryka wystąpiła o ściganie firmy „Torpedo" przez prokuratora.

Niemcom zakazano przyjmowanie nagrody Nobla

Ukazał się dekret podpisany przez kanclerza Rzeszy, zakazujący raz na zawsze przyjmowania nagrody Nobla przez obywateli niemieckich Dekret ten brzmi: „Dla uniemożliwienia raz na zawsze gorszących precedensów, stwarzam z dniem dzisiejszym niemiecką nagrodę narodową w dziedzinie sztuki i kultury. Nagroda w wysokości 100.000 marek przyznawana będzie corocznie trzem zasłużonym Niemcom. Przyjmowanie nagrody Nobla przez obywateli Rzeszy zostaje zakazane raz na zawsze. Wykonanie niniejszego powierzam ministrowi propagandy. Podpisano: Adolf Hitler".

Rekordowy skok narciarza

Na zawodach w Garmisch, Norweg, Birger Ruud skoczył na nartach 84 m, a za nim drugie miejsce zdobył Austriak Józef Bradl osiągając 81 m.

Międzynarodowa wystawa drzeworytów w I. P. S.

Reprodukujemy zdjęcie jednego z eksponatów dzieło p Leightona — anglika — p. t. „Żniwiarz".

Książka ks. Windsor w obronie żydów?

Pod powyższym tytułem podaje prasa żydowska depeszę Ż. A. T a, twierdzącą, że prasa Hearsta donosi z Wiednia, iż ks. Windsor zamierza podobno napisać książkę w obronie żydów.

Prawda czy trick żydowski? A może to wpływ p. Simpson.

Jeżeli jest to na skutek wpływów p. Simpson, to żydzi mogą żałować istotnie, że nie została ona królową angielską.

Powietrzna policja we Francji

W najbliższym czasie zostanie utworzona policyjna brygada lotnicza, która będzie miała na celu wzmocnienie służby bezpieczeństwa na terytorium francuskim W zakres zadań lotniczej brygady policyjnej będzie wchodziło utożsamianie aparatów lotniczych, wykrywanie kontrabandy, pościg za przestępcami.

Znaczki pocztowe na kapeluszach damskich

Najnowszym kaprysem mody mają być w Paryżu kapelusiki damskie ozdobione nie piórami lub kwiatami, lecz różnobarwnymi znaczkami pocztowymi.

Na wystawach wielu paryskich magazynów mód ukazały się już takie „Chapeaux philatéliques" z założonymi na nich różnego kształtu wiązkami znaczków pocztowych.

Traktujący jednak poważnie filatelistykę o r g a n filatelistów angielskich „Stamp Collecting" oburza się na tę modę i nazywa ją bezsensową. Cóż jednak poradzi, jeżeli wszechwładna królowa mody każe płci pięknej stroić się w „Chapeaux philatéliques"?

Obowiązkiem każdego Polaka jest
popierać polskiego rzemieślnika i kupca

Czytelnicy „Nowej Polski” spełniajcie ten obowiązek!

Prenumerata z przesyłką lub odnoszeniem do domu roczna zł. 5.— półroczna, 3.—, kwartalna zł. 1.50.
CENY OGŁOSZEŃ: Cała strona zł. 200.— $^1/_2$ zł. 120.— $^1/_4$ zł. 70.— $^1/_8$ zł. 40.— $^1/_{16}$ zł. 25.— Ogłoszenia drobne od zł. 3.— począwszy.

Redaktor i Wydawca: **Czesław Nowicki** Kierownik Literacki: **Mieczysław Mielczarek**

Drukarnia „UDZIAŁOWA“ Częstochowa, ul. Najśw. Marii Panny 41